

آینده پژوهی خطرات سیلاب شهری در منطقه شهری اهواز

با استفاده از روش AHP و MIC MAC

چکیده

هر ساله سیلاب‌ها، خسارت‌های مالی و جانی فراوانی در سرتاسر دنیا بر جای می‌گذارد. همین مسئله باعث می‌گردد، اهمیت موضوع کنترل سیلاب و کاهش خسارت‌های ناشی از آن، نمایان شود. موقعیت جغرافیایی شهرهای ایران، بیانگر این امر است که با توجه به قرارگیری شهرها در مسیر حوضه های آبریز مختلف، پیش‌بینی‌های لازم برای سیلاب ضروری است و می‌بایست شهرسازان، زمین‌شناسان و جغرافی‌دانان به بررسی دقیق علل چنین بلایایی در مناطق شهری پرداخته و راهکارهای لازم را برای کاهش آثار آن پیش‌بینی نمود. در تحقیق حاضر به تحلیل مؤلفه‌ها و آینده پژوهی خطرات سیلاب در کلان‌شهر اهواز پرداخته شده است. روش تحقیق بر اساس هدف کاربردی، به لحاظ ماهیت به صورت آمیخته (کمی و کیفی) و از نظر شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها به صورت توصیفی - تحلیلی بوده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل تصمیم‌گیری AHP و نرم‌افزار معادلات ساختاری تفسیری MicMac و جهت ترسیم نقشه‌ها از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) بهره گرفته شد. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که نقشه آسیب‌پذیری کلان‌شهر اهواز در برابر سیلاب به ۵ طبقه آسیب‌پذیری خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد دسته‌بندی شد. بیشترین پهنه‌های آسیب‌پذیری سیل مربوط به مناطق شهری ۲، ۳، ۴، ۶، ۷ و ۸ هستند. نتایج تحلیل ساختاری میک‌مک نیز نشان می‌دهد که در صورت بروز سیلاب در شهر اهواز بیشترین زیان و خسارت به ترتیب متصور عوامل اقتصادی - کالبدی (رتبه اول)، عوامل محیطی (رتبه دوم) و عوامل اجتماعی (رتبه سوم) است.

کلمات کلیدی: سیلاب شهری، آسیب‌پذیری، آینده‌پژوهی، شهر اهواز